

Úplné znenie
opatrenia Národnej banky Slovenska
zo 14. júla 2015 č. 6/2015
o solventnosti pre poisťovne, na ktoré sa neuplatňuje osobitný režim, a pre zaistovne,
pobočky zahraničných poisťovní a pobočky zahraničných zaistovní
v znení opatrenia z 8. novembra 2022 č. 8/2022

Národná banka Slovenska podľa § 49 ods. 10 a § 63 ods. 3 zákona č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

(1) Toto opatrenie sa vzťahuje na

- a) poisťovne, na ktoré sa neuplatňuje osobitný režim a pobočky zahraničných poisťovní (ďalej len „poisťovňa“),
- b) zaistovne a pobočky zahraničných zaistovní (ďalej len „zaistovňa“).

(2) Toto opatrenie ustanovuje

- a) spôsob výpočtu základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť,
- b) definície jednotlivých modulov a podmodulov základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť,
- c) mechanizmus symetrickej úpravy v podmodule akciového rizika,
- d) absolútnu spodnú hranicu minimálnej kapitálovej požiadavky na solventnosť.

§ 2

Spôsob výpočtu základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť

(1) Základná kapitálová požiadavka na solventnosť pozostáva z kapitálových požiadaviek jednotlivých rizikových modulov podľa § 49 ods. 2 zákona a z kapitálovej požiadavky na solventnosť modulu rizika nehmotných aktív vypočítanej podľa osobitného predpisu.¹⁾

(2) Základná kapitálová požiadavka na solventnosť je určená agregáciou kapitálových požiadaviek jednotlivých rizikových modulov podľa prílohy č. 1 prvého bodu a kapitálovej požiadavky na solventnosť rizika nehmotných aktív.

§ 3

Definície jednotlivých modulov a podmodulov základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť

(1) Modul upisovacieho rizika neživotného poistenia zohľadňuje riziko vyplývajúce zo záväzkov neživotného poistenia súvisiace s prebratými rizikami a procesmi používanými pri výkone činnosti poisťovne alebo zaistovne. Tento modul zohľadňuje neistotu výsledkov

¹⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/35 z 10. októbra 2014, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (Ú. v. EÚ L 12, 17.1.2015).

poisťovní a zaistovní v súvislosti s existujúcimi záväzkami poisťovní a zaistovní, ako aj s očakávanými novými obchodmi počas nasledujúcich 12 mesiacov.

(2) Kapitálová požiadavka na solventnosť modulu upisovacieho rizika neživotného poistenia sa vypočíta ako kombinácia kapitálových požiadaviek minimálne pre

a) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce z fluktuácie načasovania, frekvencie a závažnosti poistených udalostí a z fluktuácie trvania likvidácie poistných udalostí a hodnoty poistných plnení (riziko poistného a rezerv neživotného poistenia),

b) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce z významnej neistoty pri určovaní poistného a predpokladov tvorby rezerv v súvislosti s mimoriadnymi alebo výnimočnými udalosťami (katastrofické riziko neživotného poistenia).

(3) Kapitálová požiadavka na solventnosť podľa odseku 2 sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 1 druhom bode.

(4) Modul upisovacieho rizika životného poistenia zohľadňuje riziko vyplývajúce zo záväzkov životného poistenia v súvislosti s prebratými rizikami a procesmi používanými pri výkone činnosti poisťovne alebo zaistovne.

(5) Kapitálová požiadavka na solventnosť modulu upisovacieho rizika životného poistenia sa vypočíta ako kombinácia kapitálových požiadaviek minimálne pre

a) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility úmrtnostných sadziieb, ak zvýšenie úmrtnostných sadziieb má za následok zvýšenie hodnoty poistných záväzkov (riziko úmrtnosti),

b) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility úmrtnostných sadziieb, ak zníženie úmrtnostných sadziieb má za následok zvýšenie hodnoty poistných záväzkov (riziko dlhovekosti),

c) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility sadziieb invalidity a chorobnosti (riziko invalidity – chorobnosti),

d) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility nákladov vynaložených pri správe zmlúv životného poistenia a zaistných zmlúv životného poistenia (riziko životných nákladov),

e) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility sadziieb uplatňovaných na prehodnotenie výšky vyplácaných anuit v súvislosti so zmenami právnych predpisov alebo zdravotného stavu poistenej osoby (revízne riziko),

f) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility sadzby pre vypovedanie zmluvy, ukončenie zmluvy a obnovu zmluvy (riziko ukončenia zmlúv),

g) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce z významnej neistoty pri určovaní poistného a predpokladov tvorby rezerv v súvislosti s mimoriadnymi alebo výnimočnými udalosťami (katastrofické riziko životného poistenia).

(6) Kapitálová požiadavka na solventnosť podľa odseku 5 sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 1 treťom bode.

(7) Modul upisovacieho rizika zdravotného poistenia zohľadňuje riziko vyplývajúce zo zdravotného poistenia, ktoré sa vykonáva na podobnom technickom základe ako životné

poistenie alebo sa vykonáva na podobnom technickom základe ako neživotné poistenie, v súvislosti s prebratými rizikami a procesmi používanými pri výkone činnosti poisťovne alebo zaistovne.

(8) Modul upisovacieho rizika zdravotného poistenia zahŕňa minimálne tieto riziká:

- a) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce zo zmien hodnoty, trendu alebo volatility nákladov vynaložených pri správe zmlúv zdravotného poistenia a zaistných zmlúv zdravotného poistenia,
- b) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce z fluktuácie načasovania, frekvencie a závažnosti poistených udalostí a z fluktuácie trvania likvidácie poistných udalostí a hodnoty poistných plnení v čase tvorby rezerv,
- c) riziko straty alebo nepriaznivej zmeny hodnoty poistných záväzkov vyplývajúce z významnej neistoty pri určovaní poistného a predpokladov tvorby rezerv v súvislosti s vypuknutím epidémií a akumuláciou rizík, ak nastanú takéto výnimočné udalosti.

(9) Modul trhového rizika zohľadňuje riziko vyplývajúce z vplyvu hodnoty alebo volatility trhových cien finančných nástrojov na hodnotu aktív a záväzkov poisťovní a zaistovní.

(10) Kapitálová požiadavka na solventnosť modulu trhového rizika zohľadňuje štrukturálne rozdiely medzi aktívami a záväzkami, najmä ich duráciu. Vypočíta sa ako kombinácia kapitálových požiadaviek zohľadňujúca

- a) citlivosť hodnoty aktív a záväzkov na zmeny časovej štruktúry úrokových mier alebo na volatilitu úrokových mier (riziko úrokových mier),
- b) citlivosť hodnoty aktív a záväzkov na zmeny hodnoty alebo volatility trhových cien akcií (akciové riziko),
- c) citlivosť hodnoty aktív a záväzkov na zmeny hodnoty alebo volatility trhových cien nehnuteľností (riziko nehnuteľností),
- d) citlivosť hodnoty aktív a záväzkov na zmeny hodnoty alebo volatility kreditného rozpätia vo vzťahu k časovej štruktúre bezrizikovej úrokovej miery (riziko kreditného rozpätia),
- e) citlivosť hodnoty aktív a záväzkov na zmeny hodnoty alebo volatility výmenných kurzov (kurzové riziko),
- f) dodatočné riziká pre poisťovne alebo zaistovne vyplývajúce z nedostatočnej diverzifikácie portfólia aktív alebo z veľkej expozície voči riziku zlyhania jediného emitenta cenných papierov alebo skupiny príslušných emitentov (riziko koncentrácie trhových rizík).

(11) Kapitálová požiadavka na solventnosť podľa odseku 10 sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 1 štvrtom bode.

(12) Modul rizika zlyhania protistrany zohľadňuje

- a) straty spôsobené neočakávaným zlyhaním alebo zhoršením kreditnej kvality protistrán alebo dlžníkov poisťovne alebo zaistovne počas nasledujúcich 12 mesiacov,
- b) zmluvy na zníženie rizika, ako sú zaistovacie zmluvy, sekuritizácia, deriváty a pohľadávky voči sprostredkovateľom,
- c) kolaterál a iné zabezpečenie, ktoré má poisťovňa alebo zaistovňa v držbe alebo na vlastnom účte, ako aj riziká s tým spojené,
- d) kreditné expozície, na ktoré sa nevzťahuje podmodul rizika kreditného rozpätia, neuvedené v písmenách a) až c).

(13) Kapitálová požiadavka na solventnosť modulu rizika zlyhania protistrany zohľadňuje celkovú expozíciu pre každú protistranu poisťovne alebo zaistovne bez ohľadu na druh zmluvných záväzkov k tomuto podniku.

§ 4

Mechanizmus symetrickej úpravy v podmodule akciového rizika

(1) Podmodul akciového rizika vypočítaný na základe štandardného vzorca zahŕňa symetrickú úpravu kapitálovej požiadavky na solventnosť, ktorá zohľadňuje riziko vyplývajúce zo zmien úrovne cien akcií.

(2) Symetrická úprava podľa odseku 1 je určená funkciou súčasnej úrovne primeraného akciového indexu a váženej priemernej úrovne tohto indexu. Vážený priemer sa vypočíta za primerané časové obdobie, ktoré je rovnaké pre všetky poisťovne a zaistovne.

(3) Symetrická úprava štandardnej kapitálovej požiadavky na solventnosť pokrývajúcej riziká vyplývajúce z úrovne cien akcií nemôže mať za následok uplatňovanie kapitálovej požiadavky na solventnosť zmenenej o viac ako desať percentuálnych bodov oproti štandardnej kapitálovej požiadavke.

§ 5

Absolútna spodná hranica minimálnej kapitálovej požiadavky na solventnosť

(1) Absolútna spodná hranica minimálnej kapitálovej požiadavky na solventnosť

a) poisťovne pre neživotné poistenie je 2 700 000 eur vrátane kaptívnych poisťovní okrem prípadu, ak kryje riziká neživotného poistenia v poisťných odvetviach uvedených v bodoch 10 až 15 prílohy č. 1 časti A zákona, kedy je táto spodná hranica 4 000 000 eur,

b) poisťovne pre životné poistenie je 4 000 000 eur vrátane kaptívnych poisťovní,

c) zaistovne je 3 900 000 eur,

d) kaptívnej zaistovne je 1 300 000 eur.

(2) Ak poisťovňa vykonáva súčasne životné poistenie a neživotné poistenie podľa § 6 ods. 7 písm. c) zákona, absolútna spodná hranica minimálnej kapitálovej požiadavky na solventnosť sa určuje vo výške súčtu súm uvedených v odseku 1 písm. a) a b).

§ 6

Záverečné ustanovenie

Týmto opatrením sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 2.

§ 7

Účinnosť

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januára 2016.

Opatrenie č. 8/2022 nadobudlo účinnosť 1. decembra 2022.

Štandardný vzorec na výpočet základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť (SCR)**1. Výpočet základnej kapitálovej požiadavky na solventnosť**

Základná kapitálová požiadavka solventnosti sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$\text{Základná SCR} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_j},$$

SCR_i označuje rizikový modul i a SCR_j označuje rizikový modul j a kde „i,j“ znamená, že v súčte by mali byť zahrnuté všetky možné kombinácie rizikových modulov i a j. Vo výpočte sú SCR_i a SCR_j nahradené premennými:

SCR_{neživotné}, ktorá označuje modul upisovacieho rizika neživotného poistenia,

SCR_{životné}, ktorá označuje modul upisovacieho rizika životného poistenia,

SCR_{zdravotné}, ktorá označuje modul upisovacieho rizika zdravotného poistenia,

SCR_{trhové}, ktorá označuje modul trhového rizika,

SCR_{zlyhanie}, ktorá označuje modul rizika zlyhania protistrany.

Faktor Corr_{i,j} označuje položku v riadku i a v stĺpci j tejto korelačnej matice:

i \ j	Trhové	Zlyhanie	Životné	Zdravotné	Neživotné
Trhové	1	0,25	0,25	0,25	0,25
Zlyhanie	0,25	1	0,25	0,25	0,5
Životné	0,25	0,25	1	0,25	0
Zdravotné	0,25	0,25	0,25	1	0
Neživotné	0,25	0,5	0	0	1

2. Výpočet modulu upisovacieho rizika neživotného poistenia

Modul upisovacieho rizika neživotného poistenia podľa § 3 ods. 1 a 2 sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$\text{SCR}_{\text{neživotné}} = \sqrt{\sum_{i,j} \text{Corr}_{i,j} \times \text{SCR}_i \times \text{SCR}_j},$$

SCR_i označuje podmodul i a SCR_j označuje podmodul j a kde „i,j“ znamená, že v súčte by mali byť zahrnuté všetky možné kombinácie rizikových podmodulov i a j. Vo výpočte sú SCR_i a SCR_j nahradené premennými:

$SCR_{\text{neživotné poistné a rezervy}}$, ktorá označuje podmodul rizika poistného a rizika rezerv v neživotnom poistení,

$SCR_{\text{neživotné - katastrofa}}$, ktorá označuje podmodul neživotného rizika katastrofy.

3. Výpočet modulu upisovacieho rizika životného poistenia

Modul upisovacieho rizika životného poistenia podľa § 3 ods. 3 a 4 sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$SCR_{\text{životné}} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j},$$

SCR_i označuje podmodul i a SCR_j označuje podmodul j a kde „i,j“ znamená, že v súčte by mali byť zahrnuté všetky možné kombinácie rizikových podmodulov i a j. Vo výpočte sú SCR_i a SCR_j nahradené premennými:

$SCR_{\text{úmrtnosť}}$, ktorá označuje podmodul rizika úmrtnosti,

$SCR_{\text{dlhovekosť}}$, ktorá označuje podmodul rizika dlhovekosti,

$SCR_{\text{invalidita}}$, ktorá označuje podmodul rizika invalidity – chorobnosti,

$SCR_{\text{životné náklad}}$, ktorá y označuje podmodul rizika nákladov v životnom poistení,

$SCR_{\text{revízne}}$, ktorá označuje podmodul revízneho rizika,

SCR_{storn} , ktorá o označuje podmodul rizika storna,

$SCR_{\text{životné - katastrofa}}$, ktorá označuje podmodul životného rizika katastrofy.

4. Výpočet modulu trhového rizika

Modul trhového rizika podľa § 3 ods. 7 a 8 sa vypočíta podľa tohto vzorca:

$$SCR_{\text{trhové}} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

SCR_i označuje podmodul i a SCR_j označuje podmodul j a kde „i,j“ znamená, že v súčte by mali byť zahrnuté všetky možné kombinácie rizikových podmodulov i a j. Vo výpočte sú SCR_i a SCR_j nahradené premennými:

$SCR_{\text{úroková sadzba}}$ označuje podmodul úrokového rizika,

SCR_{akciové} označuje podmodul akciového rizika,

SCR_{majetkové} označuje podmodul majetkového rizika,

SCR_{úverové rozpätie} označuje podmodul rizika úverového rozpätia,

SCR_{koncentrácia} označuje podmodul rizika koncentrácie,

SCR_{menové} označuje podmodul menového rizika.

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. ES L 335, 17.12.2009) v znení

- smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/89/EÚ zo 16. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011),
- smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/23/EÚ z 12. septembra 2012 (Ú. v. EÚ L 249, 14.9.2012),
- smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/23/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. L 158, 10.6.2013),
- smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/58/EÚ z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 341, 18.12.2013),
- smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/51/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014).